JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA

MWONGOZO WA SHULE YA NYUMBANI KWA WANAFUNZI WENYE MAHITAJI MAALUMU

JUNI, 2023

Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia, 2023

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kutafsiri, kupiga chapa au kutoa Mwongozo huu kwa namna yoyote ile bila idhini ya Kamishina wa Elimu, Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia

ISBN……....................

Toleo la Kwanza 2023

Umechapishwa na:
Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia,
Mji wa Serikali,
Eneo la Mtumba,
Mtaa wa Afya,
S.L.P 10,

40479 DODOMA, TANZANIA

YALIYOMO

ORODHA YA VIFUPISHO v

SHUKRANI vi

DIBAJI .... **vii**

SURA YA KWANZA **1**

1.0 UTANGULIZI 1

1.1 DHANA YA SHULE YA NYUMBANI 1

1.2 Uzoefu kutoka nchi mbalimbali (Best practice from different countries) 1

1.2.1 Africa ya kusini 1

1.2.2 Ajentina 2

1.2.3 Brazili 2

1.2.4 Kanada 3

1.2.5 Israeli 4

1.2.6 India 4

1.2.8 Uingereza 4

1.2.7 Ujerumani 5

SURA YA PILI **7**

2.0. CHIMBUKO LA MAHITAJI YA KUWA NA SHULE YA NYUMBANI 7

2.1 Sababu za Kuanzisha Shule ya Nyumbani: 7

2.2 Sera, Sheria, Mikataba, Miongozo na Matamko Mbalimbali Kuhusu Haki ya Kupata Elimu kwa Watu Wenye Ulemavu 7

SURA YA TATU..10
3.0 MALENGO YA KUWA NA SHULE YA NYUMBANI..10
3.1 Umuhimu wa Shule ya Nyumbani........................10
3.2 Walengwa wa Shule ya Nyumbani...................... 11
3.3 Watumiaji (walengwa) wa Mwongozo:................. 11

SURA YA NNE.. 12
4.0 WAJIBU WA WADAU WA ELIMU KATIKA UENDESHAJI WA SHULE YA NYUMBANI......... 12
4.1 Wazazi/Mlezi..12
4.2 Afisa Elimu, Elimu Maalumu:.............................. 12
4.3 Mwalimu wa Shule ya Nyumbani:........................13
6.5 Timu ya Upimaji wa Kielimu................................14

SURA YA TANO..15
5.0 UTEKELEZAJI WA MTAALA WA SHULE YA NYUMBANI KWA WANAFUNZI WENYE MAHITAJI MAALUMU...15
5.1 Utaratibu wa Utoaji wa Elimu katika Shule ya Nyumbani..16
5.2 Mambo ya Kuzingatia Wakati wa Uanzishwaji wa Shule ya Nyumbani...................................... 17
5.3 Ufuatiliaji wa Utoaji wa Elimu katika Shule ya Nyumbani..17

REJEA.. 18

ORODHA YA VIFUPISHO

BEST	-	Basic Education Statistics in Tanzania
MoEST	-	Ministry of Education, Science and Technology
OR-TAMISEMI	-	Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa
UWAWA	-	Umoja wa Walimu na Wazazi
WyEST	-	Wizara ya Eilimu, Sayansi na Teknolojia

SHUKRANI

Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia inatoa shukrani za dhati kwa wadau wote walioshiriki katika uandaaji wa mwongozo huu. Kipekee, Wizara inatoa shukrani kwa Wakuu wa Shule za Msingi na Sekondari wa Serikali na wasio wa Serikali, Wakufunzi, Wathibiti Ubora wa Shule na Maafisa Elimu kwa ushauri wao kufanikisha kuandaa mwongozo wa Shule ya nyumbani. Ni matumaini yangu kuwa, shauku kubwa na moyo wa kujituma ulioonekana wakati wa mchakato wa uandaaji wa mwongozo huu utadhihirika wakati wote wa utekelezaji ili kupata matokeo chanya katika kuhakikisha kila mtoto wa kitanzania anapata elimu bora, kwa kuzingatia usawa.

....

Dkt. Lyabwene M. Mtahabwa

KAMISHNA WA ELIMU

DIBAJI

Ufanisi katika utoaji wa elimu bora kwa kuzingatia usawa katika ngazi yoyote ile ya elimu hutegemea ushirikishwaji wa wadau wakiwemo wazazi/walezi na walimu kujenga uhusiano mwema katika kutatua changamoto kulingana na mahitaji maalumu ya kielimu kwa kila mwanafunzi. Hivyo, Shule ya Nyumbani ni njia mojawapo ambayo inakusudia kupunguza changamoto/vikwazo vya mwanafunzi mwenye mahitaji maalum kukosa haki za kupata elimu ili aweze kutimiza malengo yaliyokusudiwa.

Mwongozo wa Shule ya Nyumbani unaelekeza mazingira ya usomaji ya mwanafunzi mwenye mahitaji maalum ambaye kwa sababu mbalimbali hawezi kukaa darasani na kusoma. Pia mwongozo unafafanua namna ya kuratibu, kusimamia, kutekeleza, kufuatlia na kutathmini kwa lengo la kutoa maelekezo yatakayowezesha uboreshaji wa Shule ya Nyumbani. Kwa kuzingatia maelekezo yaliyoko katika mwongozo huu, Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia inaamini kwamba, Shule ya Nyumbani itafanyika katika ubora uliokusudiwa ili kuleta matokeo chanya.

Shule zote za Msingi na Sekondari, vyuo vya ualimu, vyuo vya amali na vyuo vikuu vyenye wanafunzi wenye Mahitaji Maalumu (vya Serikali na visizo za Serikali) vinaelekezwa kuzingatia mwongozo huu katika kuratibu, kuendesha, kusimamia, kutekeleza, kufuatilia na kutathmini shule ya Nyumbani ili kuwepo na viwango vinavyotarajiwa vya

kitaaluma na kitaalamu katika ngazi husika. Kwa kufanya hivyo, wanafunzi wenye Mahitaji Maalumu nchini wanapata fursa na haki ya elimu bora kwa wote bila kubaguliwa na kuweza kutimiza malengo yaliyokusudiwa ya kielimu.

....

Prof. Carolyne I. Nombo

KATIBU MKUU

Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia

SURA YA KWANZA

1.0 UTANGULIZI

1.1 DHANA YA SHULE YA NYUMBANI

Shule ya Nyumbani ni mfumo wa utoaji wa fursa ya elimu nje ya mazingira ya shule kwa mtoto ambaye mahitaji yake ya ujifunzaji hayamwezeshi kujifunza kikamilifu katika mazingira ya shule ya kawaida. Shule ya Nyumbani inaweza kutolewa nyumbani, katika taasisi za kijamii, taasisi za kidini na viwandani. Shule ya Nyumbani huendeshwa na wazazi, wakufunzi, wahadhiri au mwalimu kwa njia ya ana kwa ana. Familia nyingi zenye shule za nyumbani hutoa elimu katika muundo usio rasmi sana, ambapo njia za ufundishaji huzingatia mahitaji binafsi ya ujifunzaji wa mwanafunzi. Masomo ya Shule ya Nyumbani yanaweza kufanana na yale yanayofundishwa katika shule za kawaida, wakati mwingine yanaweza kutofautiana kulingana na kiwango cha ulemavu na uelewa wa mtoto. Msingi wa tofauti hizo ni mahitaji ya watoto wanaohudumiwa katika mfumo huo.

1.2 Uzoefu kutoka nchi mbalimbali (*Best practice from different countries*)

1.2.1 Africa ya kusini

Wakati wa ubaguzi wa rangi, elimu ya nyumbani ilikuwa kinyume cha sheria nchini Afrika Kusini. Wazazi Andre na Bokkie Meintjies walifungwa gerezani mwaka wa 1994- (huu ulikuwa mwaka ambao Mandela alichaguliwa kuwa Rais wa Afrika Kusini), na watoto wao waliwekwa katika vituo tofauti vya watoto yatima huku wazazi wakifungwa katika vituo vya kurekebisha tabia vilivyo mbali sana na kila

mmoja wao na watoto. ili kuzuia mawasiliano ya familia, kwa sababu waliwasomesha watoto wao nyumbani. Hata hivyo, miaka michache baadaye serikali ya Mandela ilihalalisha elimu ya nyumbani kwa kuchapishwa kwa Sheria ya Shule ya Afrika Kusini mwaka wa 1996. Tangu ilipohalalishwa mpaka sasa Elimu ya Nyumbani nchini Africa ya kusini inakuwa na kuongezeka siku hadi siku.

1.2.2 Ajentina

Kifungu cha 129 cha Sheria ya Kitaifa ya Elimu nchini Ajentina kinasema wazazi lazima wahakikishe watoto wao wanahudhuria shule. Watoto wanaweza kusomeshwa nyumbani, lakini wazazi wanahitaji kutuma maombi ya ruhusa kutoka kwa Baraza la Elimu la Mkoa. Sheria inayoweza kutumika kupata kibali ni Kifungu cha 26 cha Amri ya Udhibiti 572/62, ambapo nyumba inatajwa kuwa mojawapo ya njia za kuhakikisha elimu ya lazima kwa watoto.

1.2.3 Brazili

Mahakama Kuu nchini Brazili iliona elimu ya nyumbani kuwa ya kikatiba lakini sheria hiyo ilihitajika. Jimbo la Parana na Shirikisho la Distrito tayari zimehalalisha elimu ya nyumbani. Jimbo la Rio Grande do Sul liliidhinisha sheria ya kuhalalisha elimu ya nyumbani, lakini sheria hiyo ilipingwa na gavana wa jimbo hilo ila sheria ya shirikisho inasubiriwa kutoa maamuzi. Masomo ya nyumbani katika Amerika Kusini hayajafanyika kama ilivyo katika nchi za Amerika Kaskazini za Kanada na Merika. Mnamo mwaka 2021, kuna angalau wanafunzi 35,000 wanaofanya mazoezi ya Shule ya Nyumbani. Watu wengi

wameonekana kuvutiwa na elimu ya nyumbani na usajili unaongezeka kwa 36% kila mwaka. Mnamo mwaka 1824, Brazili iliruhusu elimu ya nyumbani kuchukua nafasi ya elimu ya jadi kwa karibu miaka 70.

1.2.4 Kanada

Elimu ya nyumbani imekuwa halali katika majimbo na wilaya zote nchini Kanada. Sheria ya Elimu ya Ontario katika Kifungu cha 21(2)(a) inasema kwamba, "*Mtu anaruhusiwa kuhudhuria shule ikiwa mtu huyo anapata elimu mahali pengine*". Kanada inajulikana kuwa na ulinzi wa kisheria kwa wanafunzi wanaosoma shule za nyumbani katika Amerika. Takriban 1% hadi 2% ya watoto wa Marekani ya Kaskazini wanasomea nyumbani ambayo inajumuisha watu takriban 60,000 nchini humo. "Hali ya Elimu 2000-2009", Kituo cha Kitaifa cha Takwimu za Elimu cha Idara ya Elimu ya Merika kiliripoti kwamba mnamo mwaka 2007, idadi ya wanafunzi wanaosomea nyumbani ilikuwa takriban milioni 1.5, ongezeko kutoka 850,000 mnamo mwaka 1999 na milioni 1.1 mnamo mwaka 2003.

Asilimia ya watu wenye umri wa kwenda shule waliosomea nyumbani iliongezeka kutoka asilimia 1.7 mwaka 1999 hadi asilimia 2.9 mwaka 2007. Ongezeko la asilimia ya wanafunzi wanaosoma nyumbani kutoka 1999 hadi 2007 linawakilisha ongezeko la asilimia 74 katika kipindi cha miaka 8. Mwaka 2007, wengi wa wanafunzi waliosoma nyumbani walipata elimu yao yote nyumbani (kwa asilimia 84).

1.2.5 Israeli

Elimu ya nyumbani ni halali nchini Israeli, na inahitaji kupata kibali kutoka kwa Wizara ya Elimu. Ruhusa hiyo inahusisha ziara ya nyumbani kutoka kwa mtu anayesimamia kutoa ruhusa,—na kuandika barua inayoelezea nia, mtaala, utaratibu wa kila siku na ushirikiano wa watoto. Kutokwenda shule ni halali na mahitaji ni machache. Sababu za Shule ya Nyumbani katika Israeli ni sawa na zile za ulimwengu wote, isipokuwa nia za kidini, kwani shule za kidini zimeenea. Kuna habari isiyo wazi kuhusu idadi ya familia zinazosomea Nyumbani kwa kuwa sio familia zote zinazoomba ruhusa, na shule nyingi za nyumbani watoto wanasoma bila kuandikishwa.

1.2.6 India

Nchini India, chini ya Haki ya Elimu, Wizara ya Maendeleo ya Rasilimali Watu (MHRD), Serikali imeanzisha chombo huru cha kusimamia mfumo wa Elimu ya Nyumbani. Kwa hakika, ni mfumo wazi wa elimu ambapo wanafunzi wanaweza kujifunza popote pale na kufanya mitihani inayofanywa na NIOS (Taasisi ya Kitaifa ya Elimu Huria). Wanafunzi takriban milioni 0.5 huandikishwa kila mwaka, na milioni 2.71 waliingia katika kipindi cha miaka 5 iliyopita kupitia *Open Schooling of Indian Govt. (MHRD).*

1.2.8 Uingereza

Uingereza na Wales, Scotland na Ireland Kaskazini zina sheria zao tofauti za elimu kuhusu elimu ya nyumbani. na Elimu ya nyumbani ni halali nchini Uingereza. Wazazi nchini humo wanatakiwa kisheria kuhakikisha kwamba watoto wao wanapata elimu ya wakati wote yenye

ufanisi inayolingana na umri, uwezo na ustadi, na kwa mahitaji yoyote ya pekee ya kielimu waliyonayo, ama kwa kuhudhuria shule kwa ukawaida au vinginevyo. Wazazi hawatakiwi kufahamisha mamlaka za mitaa kuwa wanasomea nyumbani. Ripoti iliyoidhinishwa na serikali ya Uingereza mwaka wa 2009 iligundua kuwa mabaraza yalifahamu takriban watoto 20,000 wanaosomeshwa nyumbani, lakini idadi ya kweli inaweza kuwa zaidi ya 80,000. Utafiti uliofanywa na BBC mnamo 2018 uligundua kuwa mabaraza yalikuwa na ufahamu wa watoto 48,000 ambao walikuwa wakisomeshwa nyumbani mnamo 2016 na 2017.

1.2.7 Ujerumani

Elimu ya nyumbani nchini Ujerumani ni kinyume cha sheria isipokuwa kwa kificho. Kuhudhuria shule kwa lazima kumekuwepo tangu 1919, wakati *Schulflicht* ilipoanzishwa. Sharti la kuhudhuria shule limekubaliwa kwa pingamizi kutoka kwa wazazi na Mahakama ya Kikatiba ya Shirikisho la Ujerumani. Wazazi wanaokiuka sheria kimsingi wamekuwa Wakristo wanaotafuta elimu ya kidini zaidi kuliko ile inayotolewa na shule. Vikwazo dhidi ya wazazi hawa vimejumuisha faini na vifungo vya jela. Imekadiriwa kuwa watoto 600 hadi 1,000 nchini Ujerumani wanasomeshwa nyumbani, licha ya uharamu wake. Wakati huo huo, elimu ya nyumbani ni halali nchini Austria na Uswizi. Hadi 1919, elimu ya nyumbani nchini Ujerumani ilionekana kama mazoezi yanayokubalika chini, lakini zaidi kwa watu wa darasa la juu. Majimbo mengi yalitengeneza mifumo ya shule kabla na baada ya kuibuka kwa Jamhuri ya Weimar na baadhi ya marekebisho yalipendekezwa. Katika utawala wa Nazi, elimu ya

nyumbani ilionekana kama zoea la kupinga utaifa na uasi ambao ungeweza kudhoofisha uaminifu wa watoto kwa nchi yao. Reichsschulpflichtgesetz, ambayo ilitekelezwa mwaka 1938 ni mojawapo ya sheria chache ambazo bado zinafuatwa katika Ujerumani ya sasa, ilipiga marufuku kikamilifu shule zote za nyumbani na matokeo ya uhalifu kwa yeyote anayepatikana kufanya mazoezi.

SURA YA PILI

2.0. CHIMBUKO LA MAHITAJI YA KUWA NA SHULE YA NYUMBANI

2.1 Sababu za Kuanzisha Shule ya Nyumbani:

i. Changamoto za kiafya zikiwemo magonjwa ya kudumu yasiyomwezesha mtoto kuchangamana na wenzake katika mazingira ya kawaida; na

ii. Ulemavu wa kiwango cha juu unaosababisha mwanafunzi kutokumudu matendo ya hiari kama vile kujisaidia mwenyewe, asiyeweza kujongea kwa njia yoyote, asiyeweza kumudu viungo vya mwili *(Fine and gross motor skills).*

2.2 Sera, Sheria, Mikataba, Miongozo na Matamko Mbalimbali Kuhusu Haki ya Kupata Elimu kwa Watu Wenye Ulemavu

Taifa linatambua umuhimu wa utoaji wa elimu bora kwa kuzingatia usawa na haki kwa watoto wote wakiwemo watoto wenye mahitaji maalum. Serikali kupitia Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknoloja inatekeleza mikataba, matamko, sera na sheria mbalimbali za kimataifa zinazolenga utoaji wa haki ya elimu kwa wote bila kubagua kwa misingi ya rangi, dini, jinsi, tofauti za kiuchiumi na kijamii na ulemavu. Lengo hili limeakisiwa katika tamko la dunia kuhusu haki za binadamu la mwaka **1948**, mkataba wa kimataifa kuhusu haki za mtoto wa mwaka **1989**, tamko la elimu

kwa wote la mwaka **1990**, kanuni za kukuza usawa wa fursa kwa watu wenye ulemavu ya mwaka **1993**, tamko la kimataifa kuhusu haki ya elimu kwa watu wenye mahitaji maalum ya mwaka **1994**, Mkataba wa kimataifa kuhusu ulinzi na haki za watu wenye ulemavu wa mwaka **2006** na malengo ya maendeleo endelevu ya kimataifa ya mwaka **2030.** Aidha, Tanzania imesaini na kuridhia mikataba, matamko, sera na sheria za kimataifa iliyoanishwa kwa lengo la kuimarisha mambo mbalimbali ikiwa ni pamoja na ushirikiano wa wazazi na walimu katika kuhakikisha kuwa watoto wote wakiwemo wenye mahitaji maalum wanapata fursa na haki ya elimu bora kwa kuzingatia mahitaji yao katika ujifunzaji.

Sera ya Elimu ya mwaka **2014** inaelekeza wadau kushiriki kikamilifu katika kuondoa vikwazo vya ujifunzaji kwa wanafunzi wote wakiwemo wenye mahitaj maalumu. Aidha, Mkakati wa Taifa wa Elimu Jumuishi wa mwaka **2018/2021** unasisitiza umuhimu wa wazazi na walimu kushirikiana katika kuhakikisha kuwa, wanafunzi wenye mahitaji maalumu wanashiriki kujifunza kwa ufanisi na kufikia malengo ya kielimu yaliyopangwa. Vilevile, serikali inatekeleza sera, sheria, mipango, mikakati na miongozo mbalimbali ikiwemo Sera ya Taifa ya Maendeleo na Huduma kwa Watu wenye Ulemavu ya mwaka **2004**, Sera ya maendeleo ya mtoto Tanzania ya mwaka **2009**; Sheria ya Watu wenye Ulemavu ya mwaka ya mwaka **2010,** sheria ya mtoto ya ya mwaka **2010,** Dira ya maendeleo yaTaifa ya mwaka **2025,** mpango wa maendeleo katika sekta ya Elimu wa mwaka (**2016/2017-2020/2021**), mpango wa Kusoma, Kuandika na Kuhesabu awamu ya kwanza wa mwaka **(2014/2015 - 2018/2019)** na mpango

wa Kusoma Kuandika na Kuhesabu awamu ya pili wa mwaka **2019/2020-2022/2023.** Juhudi hizo zinalenga kuboresha mazingara ya utoaji wa elimu kwa wanafunzi wote wakiwemo wenye mahitaji maalumu. Vilevile, serikali imeendelea kuanzisha na kuimarisha Umoja wa Wazazi na Walimu **(UWAWA**) kwa lengo la kujenga uhusiano baina ya wazazi/walezi na walimu katika kuwawezesha wanafunzi wenye mahitaji maalumu kupata elimu bora.

SURA YA TATU

3.0 MALENGO YA KUWA NA SHULE YA NYUMBANI

i. Kutoa fursa ya Elimu kwa watoto ambao kulingana na mahitaji yao wasingeweza kuhudhuria masomo katika mazingira ya kawaida; na

ii. Kuwawezesha watoto wenye kiwango cha juu cha ulemavu kupata stadi za kujimudu ili kujumuika na wenzao katika mazingira ya shule.

3.1 Umuhimu wa Shule ya Nyumbani

i. Kutoa fursa kwa wanafunzi kufaulu katika mitihani ya masomo yao kutokana na mbinu za ufundishaji zinazotumika na uwiano wa mwalimu na mwanafunzi (One to one);

ii. Wanafunzi huweza kumudu zaidi shughuli za nyumbani;

iii. Kuweza kujitambua, kujenga mahusiano bora na familia pamoja na jamii kwa ujumla;

iv. Kupunguza athari za kitabia zitokanazo na changamoto za kundi rika;

v. Wazazi kuweza kushiriki kikamilifu katika zoezi zima la ufundishaji na ujifunzaji wa watoto wao;

vi. Kuandaa wanafunzi kuchangamana na wenzao; na

vii. Kuongeza ubunifu na hamasa kwa mwalimu katika ufundishaji.

3.2 Walengwa wa Shule ya Nyumbani

i. Wanafunzi wenye changamoto za kiafya hususani magonjwa ya kudumu yasoyowawezesha kuchangamana na wenzao; na

ii. Watoto wenye kiwango cha juu cha ulemavu wasiomudu matendo ya hiari.

3.3 Watumiaji (walengwa) wa Mwongozo:

i. Wazazi wa watoto wenye changamoto za kiafya na wenye kiwango cha juu cha ulemavu;

ii. Walimu;

iii. Madaktari;

iv. Wathibiti Ubora wa Shule

v. Maafisa wa Elimu;

vi. Watafiti;

vii. Wakuza mitaala;

viii. Maafisa Maendeleo ya jamii; na

ix. Maafisa Ustawi wa jamii.

SURA YA NNE

4.0 WAJIBU WA WADAU WA ELIMU KATIKA UENDESHAJI WA SHULE YA NYUMBANI

4.1 Wazazi/Mlezi

i. Kushiriki katika uandaaji, utekelezaji na tathmini ya Mpango Binafsi wa Kielemu kwa mtoto;

ii. Kutoa mahitaji na huduma za kielimu kwa mtoto;

iii. Kuhakikisha kuwa mtoto anapata huduma za kiafya zikiwemo lishe bora, malazi, matibabu na huduma za utengemao;

iv. Kuhakikisha ulinzi na usalama wa mtoto; na

v. Kujenga na kuimarisha mahusiano mazuri na wadau wanaoshughulika wa Elimu ya mtoto(Mwalimu, Madaktari, Maafisa ustawi jamii/Maafisa maendeleo ya jamii).

4.2 Afisa Elimu, Elimu Maalumu:

i. Atasimamia utekelezaji wa Mwongozo huu na taratibu zinazohusu utoaji wa Elimu ya nyumbani;

ii. Atapokea, atandaa na kutoa taarifa za maendeleo ya kielimu ya mtoto na kuwasilisha katika mamlaka husika;

iii. Ataratibu zoezi la utambuzi na upimaji wa kielimu ili kubaini watoto wenye sifa ya kusoma Shule ya Nyumbani;

iv. Atasimamia na kuhakikisha kwamba wanafunzi wa Shule ya Nyumbani wameandikishwa shule na kusajiliwa;

v. Atasimamia maandalizi ya ufanyaji wa mitihani ya wanafunzi wa Shule ya Nyumbani

4.3 Mwalimu wa Shule ya Nyumbani:

i. Kushiriki katika uandaaji, utekelezaji na tathmini ya mpango binafsi wa kielemu kwa mtoto;

ii. Kuwawezesha wanafunzi kupata maarifa ujuzi na mwelekeo wa somo analofundisha kama ilivyofafanuliwa katika mitaala na muhtasari wa masomo hilo kwa kukutumia mbinu na zana maalumu za kufundishia na kujifunzia;

iii. Kutayarisha maandalio ya masomo na zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na mahitaji ya mwanafunzi;

iv. Kutoa mazoezi na majaribio kwa kuwapa wanafunzi muda unaokidhi mahitaji maalumu ya ujifunzaji ili kupima uelewa wa wanafunzi katika mada zilizofundishwa;

v. Kujaza na kutuma taarifa za maendeleo ya wanafunzi kila mwisho wa muhula kwa wazazi/walezi na kushauriana nao kwa lengo la kuimarisha maendeleo ya kielimu kwa wanafunzi; na

vi. Kuandaa, kutumia na kutunza vifaa vya kufundishia na kujifunzia.

6.5 Timu ya Upimaji wa Kielimu

Timu ya upimaji itawahusisha watu wafuatao ili kuweka ufanisi katika kazi hiyo

i. Maafisa Elimu wa Halmashauri;

ii. Maafisa Elimu Maalumu wa Halmashauri;

iii. Maafisa Elimu Kata;

iv. Walimu wa Elimu Maalum;

v. Walimu wote wanaofundisha wanafunzi katika Shule ya Nyumbani;Mthibiti Ubora wa shule

SURA YA TANO

5.0 UTEKELEZAJI WA MTAALA WA SHULE YA NYUMBANI KWA WANAFUNZI WENYE MAHITAJI MAALUMU.

Utekelezaji wa Mtaala wa Shule ya Nyumbani unapaswa kuzingatia masuala muhimu yafuatayo:

i. Kutambua kiwango/mbinu/njia za kujifunza kwa kila mwanafunzi;

ii. Kufundisha na Kuendeleza stadi za kusoma, Kuandika na Kuhesabu;–kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu;

iii. Kufundisha stadi za maisha na kujimudu wenyewe;

iv. Mbinu za kufundishia mtoto wa Shule ya Nyumbani;

v. Ataandikishwa shule aina ya Shule/Darasa stahiki pamoja na maendeleo ya kila mwanafunzi kulingana na uwezo binafsi wa kujifunza Hisabati na Lugha;

vi. Uhamasishaji wa watoto kuwa wanafunzi wanaoshiriki kikamilifu katika ujifunzaji kupitia uchunguzi na ugunduzi;

vii. Hutoa fursa mpya za ujifunzaji katika mazingira salama na wezeshi; na

viii. Huwianisha ujifunzaji na burudani.

5.1 Utaratibu wa Utoaji wa Elimu katika Shule ya Nyumbani

Uandikishaji wa mtoto katika shule husika;

i. Mzazi atamuandikisha mtoto katika shule iliyopo karibu na mahali anapoishi;

ii. Mzazi/mlezi atapaswa kuwasilisha taarifa kwa maandishi kuhusu historia/ hali ya kiafya ya mtoto kwa Mwalimu/mkuu wa Shule;

iii. Uongozi wa halmashauri na shule utaweka utaratibu utakamwezesha mtoto aliyeandikishwa kusoma nyumbani kujifunza kikamailfu kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya kielemu aliyonayo;

iv. Mwanafunzi atakayesoma Shule ya Nyumbani atakutana na mwalimu kwa kuzingatia ratiba ya shule aliyoandikishwa

v. Mwalimu ataandaa somo na kufundisha kwa kuzingatia mtaala rekebifu unaoendana na mahitaji ya mwanafunzi husika;

vi. Mzazi/mlezi atapaswa kufuatilia na kusimamia ujifunzaji wa kazi zote zitakazotolewa na mwalimu; na

vii. Daktari wa mtoto atapaswa kumpatia huduma stahiki zikiwemo matibabu na kufuatilia maendeleo ya kiafya ya mwanafunzi kwa lengo la kumwezesha kushiriki vizuri katika ujifunzaji.

5.2 Mambo ya Kuzingatia Wakati wa Uanzishwaji wa Shule ya Nyumbani

i. Kufanya utambuzi na upimaji wa kielimu kwa mtoto atakayeandikishwa;

ii. Kuandaa mazingira ya ujifunzaji kwa kushirikiana na mzazi/mlezi;

iii. Kutayarisha ratiba na Mpango Binafsi wa Mtoto;

iv. Kutathmini utayari na uwezo wa mzazi/mlezi wa kusimamia ujifunzaji mtoto; na

v. Ubainishaji wa walimu wenye utayari, hamasa na umahiri katika kufundisha mtoto mwenye mahitaji maalumu.

5.3 Ufuatiliaji wa Utoaji wa Elimu katika Shule ya Nyumbani.

i. Utoaji wa elimu katika Shule ya Nyumbani utafuatiliwa na mwalimu mkuu wa shule ambayo mwanafunzi atakuwa amesajiliwa; na

ii. Afisa Elimu maalumu kwa kushirikiana na Wathibiti ubora wa shule wa halmashauri husika watafuatilia maendeleo ya kitaaluma ya mwanafunzi na kutoa msaada wa kitaaalmu pale unapohitajika.

REJEA

Cogan, M. F. (2010) *Exploring academic outcomes of homeschooled students*. Journal of College Admission, (208), 18-25.

Clemens, D. J. (2002). *Homeschool parents' perspective on virtual public schools* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations & Theses. (Order No. 3053698)

MoEST. (2021/2022 – 2025/2026) *National Strategy for Inclusive Education*,

Vigilant, L. G., Anderson, T. C., & Trefethren, L.W. (2014). "*I'm sorry you had a bad day, but tomorrow will be better":* Strategems of interpersonal emotional management in narratives of fathers in Christian homeschooling households. Sociological Spectrum, 34(4), 293-313. doi: 10.1080/02732173.2014.917577

Willingham, T. (2008). *Libraries and homeschoolers. Knowledge Quest,* 37(1), 58-63.

Reich, R. (2005). *Why homeschooling should be regulated*. In B. Cooper (Ed.), Homeschooling in full view: A reader (pp. 135-149). Greenwich, CT: Information Age.

Somerville, S. W. (2005). *Legal rights for homeschool families.* In B.S. Cooper (Ed.), Homeschooling in full view: A reader (pp. 135-149). Greenwich, CT: Information Age.

Spiegler, Thomas (2003). "Home education in Germany: An overview of the contemporary situation"